

# ישראל מעלה מחיר הדלק בעולם

ארצות-הברית פנתה לממשלת-ישראל בבקשה שתורה לנציגיה לחדול מבקשות לרכישת דלק בכל מחיר בשוק הפתוח ("מחיר ספוט") באמסטרדם. האמריקאים טוענים כי בקשות ישראל לרכישת דלק גרמו לייקור מחירי-הדלק בשוק הפתוח ב-10 דולר לחבית, והם מתקרבים ל-30 דולר כיום. למרות שהכמויות שישראל רוכשת בשוק הפתוח הן אפסיות, בהשוואה למיסחר הכולל, הרי הן גור-מות לביקוש שולי, המעלה את המחירים והמשפיע על כל המיסחר. האמריקאים מסרו לישראל כי אינם מבינים מדוע מנסה ישראל לרכוש נפט בכל מחיר, כאשר יש לה ערבות אמריקאית לאספקת צרכיה בנפט. הגורמים האמריקאיים ביקשו מישראל לשים קץ להכרזותיו של השר **יצחק מודעי**. גילויים על רכישות-נפט ממכסיקו כבר הביאו להודעה ממכסיקאית כי העיסקה היא בספק, בגלל לחץ מדינות שונות. בתקופת הממשלה הקודמת לא היה שר לאנרגיה, והאחראיים על ענף זה בלמו את פיהם, וכל ידיעה על עסקי-הנפט של המדינה נחשבה סוד כמסו. עבור שנתיים מאז חתם הדר' **צבי דינשטיין** על הסכם-הנפט עם מכסיקו ועד עלות הליכוד לשלטון, והדבר לא התגלה. אגב, גורמים במשק מביאים כדוגמה לנזק, שגורמים שרי ישראל למדינה בביקושי הנפט, את מה שאירע בשנת 1972, כשהיה מחסור במלט. ביגלל מחסור של 100 אלף טונות, מצריכה כוללת של מיליון וחצי טון, הומינו הישראלים בעולם מלט בכל מחיר, בכמויות שאילו סופקו היו מספיקות לסתימת היס התיכון, והעלו את מחירי המלט בשליש בשוקי העולם. כאשר חתמה חברת, "נשר", יצרנית המלט, על הסכם עם תורכיה על אספקת החסר לישראל, נאלצה לשלם את המחיר העולמי שעלה תודות למיברקי-הבהלה של ישראלים.

## הממשלה נותנת

**150% לרוכש**

## צמודים

ממשלת-ישראל מתחייבת לשלם לרוכש שי איגרות-חוב-צמודות ריבית קבועה של כמה אחוזים בתוספת עלות המדד, דבר שייתן השנה ריבית כוללת של כ-60%. כדי שאדם פריט יקבל נקי 60% לפחות על השקעתו, עליו להרוויח, לפני תשלום מס בשיעור של 60% לפחות, 150% ברוטו על השקעתו. כל רווח ברוטו קטן יותר אינו כדאי, ומוטב לקנות צמודים. מס-תבר כי הממשלה יצרה ריצפה של הכ-נסה כדאית, וריצפה זו היא למעשה נותנת התשואה מין הגבוהות במשק. בכל המדינות הנאורות, התשואה על איגרות-ממשלתיות היא בין הנמוכות ב-שוק, כיוון שרכישת תעודות ממשלתיות נותנת מכסימום של ביטחון בהשקעה. בישראל נותנים למשקיע בניירות ממשלתיים את מכסימום ההכנסה, כנראה מ-כיוון שהשקעה זו היא מהמסוכנות במשק.

## אלפנים מאוחדים

## שוקרים הנפקה

חברת "האולפנים המאוחדים", המא-גדת את "אולפני הרצליה" ו"ברקי", תביא למועצת-המנהלים שלה, בסוף ספ-טמבר, הצעה לגייס בציבור חלק מההש-קעה הנדרשת למימון הערוץ השני בטל-וויזיה. מנכ"ל החברה, **יצחק קול**, אמר כי ההשקעה בציוד לבדו תהיה כ-5 מיליון דולר, ואילו ההשקעה בתשתית כולה תעלה 20 מיליון דולר. הכוונה היא ל-גייס חלק מן ההשקעה מן הציבור. עוד לא הוחלט אם ההנפקה תיעשה על-ידי החברה או על-ידי חברת נפרדת. מחזור החברה לספטמבר יהיה 100 מיליון לירות, לעומת 60 בשנה קודמת, והרווח לפני מס יותר 20% של המחזור.

## תרגיל ההתיקרויות:

## ניצחון לספקולנטים

שאלה: מה יותר כדאי, לקצץ תישעה מיליארד לירות בתקציב, ולגרום לגל התייקרויות של כלל המוצרים, שיגרום מצדו, מייד, את עליית המדד ב-10%, או לקצץ ב-25 מיליארד לירות בתקציב, מ-בלי לגרום לייקור מייד כלל, ואולי לייקור-מה בעוד שלוש שנים? התשובה ברורה כביכול: לקצץ 25 מיליארד מבלי לייקר - עדיף. מדוע, אם כן, מעדיפים רבים טובים לקצץ דווקא תישעה מיליארד לירות, תוך ביטול הסובסידיות למיצרכייסוד, ולגרום להת-ייקרויות אדירות, ולא לקצץ 25 מילי-ארד מתקציב הסובסידיות להון, מבלי לייקר דבר? גם כאן התשובה ברורה. קיצוץ הסוב-סידיות למיצרכייסוד פוגעת ראשית-כל בשכירים. קיצוץ הסובסידיות להון פוגע ראשית-כל בבעלי-ההון. קיצוץ הסובסי-דיות למיצרכייסוד יגרום גל התייקרויות, שביא לעליית המדד, שתביא לעליית מחירי איגרות-החוב הצמודות. הקיצוץ השני לא יגרום כל תזוזה במחירי איגרות-החוב הצמודות. כל מי שהשקיע בצמודים, ובנייהם צמרת האוצר, "בנק ישראל" וחלק משרי הממשלה, וגם מרבית העיתונאים והעצ-מאיים, רוצים בעליית מחיר הצמודים. ייקור הדלק והבשר הקפוא גרם לבדו לייקור הצמודים מייד ב-7%, וצפויה עלייה נוספת בימים הקרובים, בגלל הצ-פיות להתייקרויות נוספות. המסקנה: מי שהרוויחו מגל ההתייק-רויות ורחף למימושן הם הספקולנטים ובעלי האינטרסים בצמודים. הם התאכז-זו מנסיגת הממשלה מייקור כולל, ופגו במיקצת בייקור חלקי.

גם ייקור הדלק והבשר הקפוא לא היה נחוץ מבחינה כלכלית. ישראל עדיין משלמת עבור חבית-דלק 14 דולר, ולא 30, כפי שטען שר האנרגיה, **יצחק מו-דעי**, מכיוון שמחצית אספקת הנפט של המדינה באה משדות-עלמה הזולים ב-סואץ. עד נובמבר הקרוב, שבו יוחזרו מקורות-נפט אלה, אין כל סיבה לייקר את הדלק. הייקור כשלעצמו, כמו תוכ-ניות החיסכון-באנרגיה של שרי האנר-גיה והתחבורה, אינו יעיל כלל. רק 10% מצריכת הדלק בארץ היא בניזין. השאר הוא, בעיקר, מזוט, לתעשייה ולייצור חשמל.

אילו רצה מישהו לחסוך ברצינות, היה עליו לקחת את עשרות המיפעלים, ה-צורכים כמויות מזוט, ולבדוק כיצד לחסוך אצלם. גם אם ייחסך 10% מצריכת ה-בניזין, ייחסך רק אחוז אחד מכלל צריכת הדלק. יתר על כן: הבניזין הוא מוצר-ללוואי של זיקוק הדלק. המוצר העיקרי הוא מזוט. כיוון שהמשק ימשיך לצרוך את אותה הכמות של מזוט, מה ייעשה ב-בניזין המופק כמוצר-לוואי, ושאותו רוצים לחסוך?

שאלת הבשר הקפוא מורכבת יותר. במשך שנים-מכרה הממשלה את הבשר הקפוא במחיר הגבוה מעלות הבשר, והר-יוחה אחוזים ניכרים על כל קילו בשר. אין כל סיבה שרווחיה בעבר ישמשו ל-סיבסוד הפסדיה כיום. אילו רצתה ה-

## מחזור "רמפ"ל"

**10 מיליון בחודש**

רשת "רמפ"ל", המספקת מערכות-חשמל במחירים הנמוכים מן המקובל בחנויות חשמל, הגיעה השנה למחזור של 10 מיליון לירות לחודש, לעומת מיליון לחודש אשתקד. כך מסר **רמי פלר**, בעל הרשת. "רמפ"ל" הוקמה לפני שלוש שנים, כדי למכור לצרכנים מערכות-סטריאו במחירים



מנהל פלר ייבוא עצמי

נמוכים ממחירי חנויות המכירה. היא רכשה ישירות אצל הייבואנים, הסתפקה ברווח קטן יותר, וכיוון שהיו לה הוצ-אות-תיפעול נמוכות יותר יכלה למכור מוצרים ב-25% פחות מאחרים. במשך הזמן עברה החברה למכירת מחשבים ומכשירי-טלוויזיה, והפכה לייבואנית של מוצרים אלה. החברה מייצגת את מוצרי "רדיוטק" של חברת "טאנדי" האמרי-קאיים, רשת גדולה למוצרי-חשמל, המו-כרת בשיטות דומות ובזול.

"רמפ"ל" מקבלת מיבואנים גדולים ה-נחה מקובלת של 12.5%, הניתנת למוס-דות גדולים, ומקבלת גם תנאי תשלום נוחים, בגלל הכמויות הגדולות. "לתדי-ראן" ו"אמפא" משלמים בארבעה עד 10 תשלומים.

ממשלה למכור עתה את הבשר בלי סיב-סוד, היתה צריכה למכור אותו במחיר העלות, היינו לפי 2000 דולר לטונה, כפי שעולה לה הבשר במל חיפה. מירוש הדבר מחיר של 50 לירות לקילו היקר ביותר, ולא 100 לירות!

## רוטלו "כנס

## לחקיד בשבוע הבא

**דויד רוטלוי**, שהסכים לקבל את תפ-קיד הציר הכלכלי של ישראל בארצות-הברית, במקום הדר' **צבי דינשטיין**, יוצא לתפקידו החדש בשבוע הבא. הוא יתפטר לשם כך מתפקיד יושב-ראש ועד לישכת עורכי-הדין במחוז תל-אביב. רוטלוי הוא בעל מישרד ידוע של עורכי-דין בתל-אביב, והסכים לקבל את תפקיד הציר רק אחרי לחצים כבדים מצד שר-האוצר, **שימחה ארליך**. נראה כי תפקיד זה הוא הכנה לתפקיד כלכלי בכיר יותר.

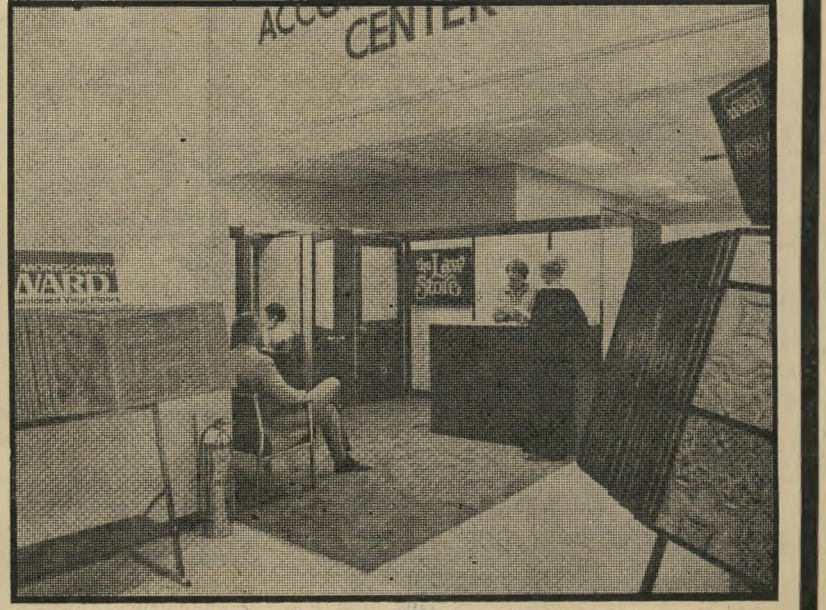
## מילצין להפקת "מצדה"

התעשיין **ארנון מילצין** נכנס בשות-פות עם חברת "יוניברסל" להפקת ה-סידרה "מצדה". מילצין ערב, ליוניברסל" כי הוצאות ההפקה לא יעלו על 15 מיליון דולר, תמורת אחוזים מן ההכנסות, והוא ינהל את ההפקות. לשם כך הביא את הבמאי **סידני פולק** לבחינת סדרי ההפקות, והעביר את רולני **יעקב**, ש-מונה תחילה על-ידי "יוניברסל" כאח-ראי ראשי להפקה, לתפקיד מישני. "מצדה" תוצג ב-12 המשכים בני שעה אחת בטלוויזיה האמריקאית.

## מתכשמת שימת

## חנויות החוק באמריקה

רשת-החנויות העממית הידועה באמ-ריקה, "מונטגומרי-ווד" פתחה חנויות-חוק בשני סניפים שלה בסאן-דייגו, קלי-פורניה. החנויות מציעות התייעצות עם עורך-דין בכל נושא, תמורת מחיר אחיד של 10 דולר. גם רשת "סיירס-רובאק" מת-כוננת לפתוח שרות זה. חנויות-חוק הן, למעשה, מישרדי עורך-דין, המציעים שרותיהם במחירים נמו-כים. הכל החל באמריקה ב-1972, כאשר מושרד עורכי-הדין של **לנארד יעקובי** ו**סטפן מאיירס** שניהם בני 30, פתחו בקליפורניה חנות-חוק, שהציעה שרותים כמו רישום צוואות, גירושין שיגרתיים ורי-שומים בטאבו תמורת 10 דולר השרות. בארצות-הברית היתה נהוגה אז אותה השיטה כמו בישראל: לישכת עורכי-דין



חנות-חוק בקליפורניה 10 דולר לעצה